

נוסח לא מתוקן

פרוטוקול מס' 342

מישיבת ועדת הכספים

שהתקיימה ביום ה', כ"ד בתמוז, התשמ"ו, 31.7.86, שעה 10:00

חברי הוועדה:

נכחו:

- א. שפירא - יו"ר
- י. ארידור - מ"מ היו"ר
- א. אבוהצירא, י.ז. אמיר, ב. ארד, י. ארצי,
- מ. בר-און, א. ויינשטיין, י. כהן, י. מצא,
- ע. סולודר, ע. עלי, ש. עמר, י. צבן, ח. רמון,
- א. שלום, ד. תיכון

מוזמנים:

- ד. ברודט - משרד התעשייה והמסחר
- א. צרפתי, ז. פלדמן, מ. קפוטה, מ. דר-זיו (משרד האוצר
- ת. פנחסוביץ - משרד המשפטים
- ש. לוין, ג. רכב - אגד

- א. דמביץ - היועץ המשפטי לוועדה
- ס. אלחנני - כלכלנית

מזכיר הוועדה:

א. קרשנר

רשמה - ש. לחוביצקי

סדר היום:

- א. קביעת מוסדות לענין סעיף 46 לפקודת מס ההכנסה (מכתב שר האוצר מ-21.7.86).
- ב. תקנות מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (הוראת שעה) (הון, זכסים קבועים וניכוי נוסף בשל פחת לגבי אגודות שיתופיות מסוימות), התשמ"ו-1986.
- ג. חוק עידוד התעשייה (מסים) (תיקון מס' 10).
- ה. חוק לתיקון פקודת מס ההכנסה (מס' 69).
- ו. סעיף 17(10) לפקודת מס ההכנסה.
- ז. חוק לעידוד התעשייה (מסים) (תיקון מס' 10) התשמ"ו-1986.
- ח. תקנות מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (הוראת שעה) (שיעורי פחת).
- ט. תקנות מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (הוראת שעה) (ניכוי נוסף בשל פחת לגבי מטעים ובכסים קבועים המשמשים בייצור הכנסה ממשעים).
- י. תקנות מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (הוראת שעה) כללים להגבה מפני שחיקה אינפלציונית של סכומים שהושקעו במלאי בעלי חיים במשק חקלאי).
- יא. שינויים בתקציב לשנת 1986 (פניה מס' 63 של הממונה על התקציבים - נתי כנסת).
- יב. תקנות מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (הוראת שעה) (הגדלת מקדמות) התשמ"ו-1986.
- יג. צו מס הכנסה (פטור ממס על הפרשי הצמדה) (תיקון).

1835

היו"ר י. ארידור:

בוקר טוב, אני פותח את ישיבת הוועדה. הנושא הראשון על סדר היום:

א. קביעת מוסדות לענין סעיף 46 לפקודת מס הכנסה
מכתב שר האוצר מיום י"ד בתמוז תשמ"ו (21.7.86)

אני מבין שאין התנגדות לאישור הרשימה. מי בעד הרשימה ירים את ידו?

ה צ ב ע ה

בעד - רוב
נגד - אין
אושר

היו"ר י. ארידור:

אנו עוברים לנושא הבא:

ב. תקנות מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (הוראת שעה)
(הון, נכסים קבועים וניכוי נוסף בשל פחת לגבי אגודות
שיתופיות מסוימות), התשמ"ו-1986

התקנות הללו הוגשו כבר פעם אחת לוועדה והוועדה דחתה אישורן, עקב האמור בסעיף 5(ב) לתקנות. נציגי המערך וגם אני תמכתי בדחיה הזאת. אני מבין שאין התנגדות שהאוצר יחשוב על כך פעם נוספת.

ז. פלדמן:

אם התקנות לא יאושרו לא הקיבוצים ולא המושבים יוכלו להגיש דו"חות.

היו"ר י. ארידור:

אתה רשאי להגיש את התקנות בלי סעיף 5(ב).

ח. רמון:

אני מבקש שהסעיף הזה יידחה עד שהוא ילובן עם האנשים הנוגעים בדבר.

היו"ר י. ארידור:

לא שאנו לא מאשרים אלא נכון להיום אנו מחזירים לכם זאת לשיקול נוסף.

ז. פלדמן:

אני מבקש לשבת אתך לאחר הישיבה.

ד. תיכון:

לא הספקנו עדיין לעבור על זה.

היו"ר י. ארידור:

אם כן הנושא חוזר לאוצר לדיון נוסף ואנו מורידים את הסעיף הזה מסדר היום:

ד. תיכון:

לסדר - אני מבקש שחוק עידוד התעשייה ידון רק לאחר שנאשר את תקנות הפחת.

ד. חוק עידוד התעשייה (מסים) (תיכון מס' 10)

ה. חוק לתיכון פקודת מס ההכנסה (מס' 69)

א. קרשנר:

היות ומצוייה כאן משלחת של אגד בנושא חוק עידוד התעשייה - אני מבקש שהוועדה תשמע אותם.

ש. לוין:

שלחתי תסקיר ליושב-ראש הוועדה, אך לא לחברי הוועדה ואני מבקש להציג את הנושא כי חשבנו שיהא זה חשוב וענייני עם נתכנס לדיון בעל-פה.

לעצם העניין, לעניות דעתנו חוק לעידוד התעשייה, על סימני הזיהוי שלו ואי הכללת אגד, חבריו ועובדיו בו גורם לנו עוול ויש בעניין לא רק אי-צדק, שלא לדבר על כך שאי הכללת אגד נמצאת בניגוד וסתירה להגיון הפשוט. במה מדובר? אלה שחוקקו את החוק הבחינו שבקטגוריה של הנהנים מהחוק חייבת להיות כלולה התחבורה הציבורית האווירית. לדעתנו, התחבורה הציבורית היבשתית היא חלק אורגני ואינטגרלי מהמגזר התעשייתי-היצרני. במכלול ההטבות שלדעתנו אנו זכאים להם באופן טבעי יש לפחות שתיים. מדינת ישראל כופה עלינו, במסגרת חוקיה, לקיים פעילות במשך 24 שעות ביממה, כלומר: זה לא מתוך שיקול כלכלי או חברתי שלנו אלא מתוך זאת שמדינת ישראל במסגרת החוקים והצווים כופה זאת עלינו.

היו"ר י. ארידור:

מה אתם מבקשים באופן מעשי?

ש. לוין:

ראשית - הקלה או פטור חלקי נוסף עבור עבודה במשמרות. שנית - פטור ממס לארוחות, במיוחד לאלה שמסעדות לא מרותקות למקום עבודתם.

ד. תיכון:

אתה מדבר על הטבות לעבודה במשמרות. מדוע זה קשור לחוק הזה?

ש. לוין:

מאחר והארוחות של עובדי אגד וחברי אגד לא פטורות ממס נוצרת מערכת עלויות יצור גבוהה יותר.

היו"ר י. ארידור:

היה הסכם בין האוצר לאגד, עוד בתקופתי, לגבי עלויות יצור וזה היה בהסכמתכם. לכן אינכם יכולים לטעון על ארוחות.

ש. לוין:

הנושא הזה לא נכלל בהסכם. במשא ומתן נדונה שורה של עלויות.

היו"ר י. ארידור:

אין אף דבר שהוסכם אז עם אגד ולא קיבל ביטוי בכתב ומה שלא קיבל ביטוי בכתב לא הוסכם, לכן אינך יכול לטעון היום על דבר שלא הוסכם ואינו כלול בהסכם. אני יודע את הדברים מתפקידי הקודם.

ש. לוי:

בימים האלה אנו יושבים עם הצד השני והסיעונים הם לא כל-כך כאלה. בעובדה כשאנו יושבים היום עם נציגי הממשלה, אומרים: לא זו היתה הכוונה.

היו"ר י. ארידור:

אני יודע שכל מה שהוסכם נחתם ומה שלא לא. מה הבעיה?

ש. לוי:

הבעיה היא פטור ממס על עבודה במשמרות.

היו"ר י. ארידור:

העבודה במשמרות היא לא רק של אגד. הענין הזה נוצר לגבי אותם המגזרים שבהם היה חשש לאי ניצול של הון.

ח. רמון:

האם יש אוטובוס שלא עובד בגלל שאתה לא עובד במשמרות?

ג. רכב:

ראשית, אנו מבקשים שבחוק לעידוד התעשיה תיכלל גם התחבורה הציבורית.

היו"ר י. ארידור:

אתם גם רוצים פטור ממס מעסיקים.

ג. רכב:

צריך להכליל את אגד בחוק עידוד התעשיה כמו שהכלילו את אל-על. זהו שירות חיוני ממדרגה ראשונה והוא באינטרס המדינה. העבודה במשמרות היא חובה כי מדובר על הסעות לחיילים וכיוצא בזה. אגד צריך לעמוד בעלויות.

היו"ר י. ארידור:

לגבי העלויות יש הסכם.

ג. רכב:

בתקופת ההסכם חלוי שינויים בזכאות לגבי אגד והעובדים. אם בהתחלה היתה הקלה ממס לגבי ארוחות מסוימות כשדובר על מרחק של 10 קילומטר, הרי היום מדברים על מרחק של מעל ל-15 קילומטר וזו פגיעה ישירה.

היו"ר י. ארידור:

אני ממליץ שתשלחו את התסקיר שלכם לכל חברי ועדת הכספים. חברי הוועדה צוייכים לדעת מה הנושא ואם אתם חושבים שדי בשכנוע יושב-ראש הוועדה אני מציע לכם שתיפגשו אתו. אם אתם רוצים לשכנע את כל החברים תשלחו את התסקיר לכל החברים. במכתב ששלחתם ליושב-ראש הוועדה כתבתם מה אתם רוצים. אני סבור שלא די בכך ועליכם גם לנמק מדוע זה מגיע דווקא לכם.

ג. רכב:

בסעיף 6 זה מנומק.

היו"ר י. ארידור:

הנימוק חלש. רבותי, החומר מונח בפנינו. הצעתי לכם את אשר הצעתי. אני מודה לכם וניקח בחשבון את הערותיכם.

ד. תיכון:

יש לי הערה לסדר. אני מבקש להביא קודם כל את התקנה העוסקת בפחת שהיא הרי חלק בלתי-נפרד מחוק עידוד התעשייה. דברי ההסבר של החוק מתייחסים דווקא לתקנה הזאת. יש לי הצעה גם לגבי סעיף 69 לחוק.

א. קרשנר:

יש הצעה לחלק את החוק לשניים: להעביר עכשיו רק את הסעיף הדין במשמרות ובפגרה או לאחריה להעביר את יתר הסעיפים.

היו"ר י. ארידור:

לגבי נושא המשמרות צריך לשמוע משלחות.

א. קרשנר:

את המשלחות בנושא המשמרות שמעה ועדת המשנה.

ד. תיכון:

אנו מסתככים בנושא הזה שש שנים ושקועים בתוך הכיבה. המצב העובדי קשה להכנה בכל מה שקשור במיסוי והנחות במיסוי לעובדי משמרת שניה ושלישית. יש לנו חוק שאף פעם לא היינו מרוצים ממנו ולפחות בשש השנים שאני חבר כנסת חזרנו ודשנו בנושא והאוצר אמר שהוא יבצע רפורמה ריאלית בנושא מתן ההנחות לעובדי משמרת שניה ושלישית. כל שנה באו אלינו לאשר את הנושא ברגע האחרון והעדפנו שמה שהיה הוא שיהיה. בפעם האחרונה ב-31.3.86, המועד האחרון לאישור, פג תקפה של התקנה הקודמת ובאה הממשלה במהירות וניסתה להעביר את החוק בחקיקה הראשית, דבר שאמור היה להנציח את מה שהיה בעבר, בשינויים קלים לגבי העתיד. כמוכן שהוועדה לא קיבלה את הסענה הזאת, התמרמרה על כך שהדבר נעשה ברגע האחרון וסענה טענות בהקשר לזה שמה שמביאים שוב לאישורה של הוועדה זה דבר שהיה בעבר, בשינויים קלים. בהקשר הזה הודענו הודעה והודעתנו נתקבלה והושמעה מעל במת הכנסת כחלק מהחלטנו להאריך את תוקף החוק לארבעה חודשים נוספים, עד סוף חודש יולי, כשבמשך התקופה הזאת יוכל האוצר לערוך רביזיה בחוק שנותן הנחות. הנחנו שהחוק הזה כולו יעמוד לכדיקה בוספת. היום הוא ה-31.7.86 ומה שעשתה הממשלה במהירות מירבית היה שהיא העבירה דרך ועדת שרים לענייני כלכלה את מה שנקרא הארכת ההסבות שניתנו במרוצת ארבעת החודשים והתעלמה לגמרי מן הסיכומים שהיו בכנסת ובוועדה לגבי הנושאים הללו. כמוכן שאנו מצויים עתה במצב לא נעים, כשמצד אחד החוק הקודם פג תקפו ומאידך מביאים לנו לאישור דבר למרות שהובטח שתבוצע רפורמה בנושא.

י. ארידור:

אדוני היושב-ראש, אנו דנים עתה בסעיף המשמרות. יתר הסעיפים יידונו מאוחר יותר.

היו"ר פ. שפירא:

אתמול פנה אלי שר האוצר, ביחד עם הממונה על הכנסות המדינה. אמרתי לו שאנו יוצאים עתה לפגרה כשסיכמנו שבחודש אוגוסט הוועדה הזאת לא תעבוד; היא תעבוד רק בתחילת חודש ספטמבר. נתבקשתי שיביאו לאישור הוועדה ברגע זה רק את ענין ההנחה ממס בעבודה במשמרות, כשהנושא הזה יאושר לחודשיים כמות שהוא ואחר-כך נטפל בו באופן יסודי. היות ואנו יוצאים לפגרה והוועדה מתכנסת בפגרה רק לדיון בדברים חשובים ביותר, אני מציע שנאריך את התוקף לשלושה חודשים. מדובר אם כן על חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 69), כשהמגמה היא להוציא ממנו את הסעיף הדין במשמרות, להביאו לכנסת לאישור, ואילו ביתר הסעיפים נקיים דיון או בעוד חודשיים, כהצעת האוצר, או בתום הפגרה היינו בעוד שלושה חודשים כהצעתי.

ד. תיכון:

לשם כך אתה צריך את אישור ועדת הכנסת.

היו"ר פ. שפירא:

נקבל את האישור בוועדת הכנסת או במליאת הכנסת. הדבר היחיד שאנו צריכים לעשות ברגע זה, כדי לא להסתבך ומשום שהיום הוא היום האחרון לתוקף החוק, הוא להאריך את התוקף לשלושה חודשיים כהצעתי ואז יש לנו זמן לקיים דיון ביתר הסעיפים בחוק. זה מה שאני מציע. אני מודיע שהאוצר ביקש הארכת תוקף לחודשיים. דבר נוסף, החוק פג תקפו הלילה אבל את המס על עבודה במשמרות לחודש אוגוסט ישלמו בסוף חודש אוגוסט, כך שיש לנו זמן מהבחינה הזאת.

ד. תיכון:

ועדת המשנה התכנסה לפני כשבוע ימים וקימה שמיעה רצינית של כ-20 משלחות. הוברר שהבעיה סבוכה ביותר שכן יש לנו כאן חוק שרואים אותו רק דרך העיניים של גובי המיסים במדינת ישראל, מבלי לראות אם להטבות הללו יש מטרות נוספות, כמו למשל הפעלת ציוד במסגרת משמרת שניה ושלישית. המדובר הוא על חוק לעידוד התעשייה ושמעתם את המשלחת הזאת של אגד שנציגיה אומרים שהם לא יכולים להנות מההטבות של עובדי משמרות משום שהם לא כלולים בחוק לעידוד התעשייה. ענף התיירות ובתי המלון נכללים בחוק לעידוד התעשייה, אבל לא נהנים מההטבות במיטוי.

י. ז' אמיר:

גם החקלאות.

א. שלוג:

יש אריזה של פרחים כלילות.

ח. רמון:

אני בכלל לא מבין למה בהקשר הזה צריך לעשות אבחנה בין עצמאים לשכירים?

ד. תיכון:

בעצם גולנו רגזנו על כך שיושב-ראש ועדת הכספים עלה על דוכן הכנסת ב-31 במרץ 1986 באם מבלי להתייחס לנקודה ואני דרשתי שזה ייכלל בדברי ההסבר שלו, ואז הוא אמר: האוצר מתחייב למנות צוות מקצועי, ולאו דרך דרך אנשי המיסים, אשר יבדוק את

הענין מתחילתו ועד סופו לגבי נושא הכנסה נוספת או גריעה מהתמורה שמשלמת היום, כי ההנחות היום הן כל-כך מזעריות שהן לא מהוות תמריץ לעבודה במשמרת שניה או שלישית ומוטב אולי לשמוט את ההטבה המזערית הזאת כי אנשים זונחים את העבודה הזאת. עובדים בעבודה זו או מתנדבים או כאלה שמקום העבודה מכריח אותם לעבוד, כמו עובדי חברת החשמל.

כמובן שהיתה לנו תרעומת קשה כלפי האוצר. אתם לא מקלימים את ההבטחות שלכם, ניתנו הבטחו למליאת הכנסת והוועדה והנה חזרתם אלינו שוב עם מה שהיה. שלשום תפש אותי בכנסת שר האוצר ואמר לי: אני ער למה שאתה אומר, אבל מאחר ואנו לחוצים בזמן אני מציע להאריך לפני משורת הדין את החוק הקיים במסגרת תיקון 69, להאריך את תוקף ההטבות שניתנו ל-60 יום ובמשך ה-60 יום תשב ועדה של אנשי מסים, מומחים לעבודה ופריון ותוך ה-60 יום האלה היא תגבש המלצות שתהיינה מבחינת רביזיה מקיפה והן תובאנה בפני המליאה וועדת הכספים. למה 60 יום? כי הוא אמר שאם תיקבע תקופה מעבר לזה תהיה נטייה לדחות את הדברים לרגע האחרון. מאז שאני חבר כנסת הובטח כל פעם לעשות רפורמה.

ס. אלחנני:

כל פעם הבטיחו לעשות בדיקה יסודית ומקפת.

י. ארידור:

בזמנו הבאנו את החוק הזה ולא לחצנו לשינויים.

ד. תיכון:

מזה שש שנים מביאים את החוק ברגע האחרון ולא מותירים בידינו ברירה אלא להאריך את התוקף, אני מתעקש ומאריכים זאת לתקופה נוספת כדי לתת לאוצר אפשרות לבדוק את הנושא.

אם שר האוצר אומר שאכן בכוונתו להקים צוות מקצועי שימליץ המלצות בתוך תקופה של לא יותר מ-60 יום - אני נוטה לקבל את ההצעה ואם יצטרכו להאריך את התוקף קרוב לוודאי שבחודש אוקטובר לא יהיה מנוס מלכנס את הכנסת לפחות פעם אחת.

היו"ר פ. שפירא:

אני מוכן לקבל את ההצעה לאשר לחודשיים.

ד. תיכון:

אבל בכל זאת בינתיים ועדת המשנה צריכה להמשיך ללוות את הענין.

היו"ר פ. גולדשטיין:

אם היא תתכנס יהיה טוב.

א. דמביץ:

נדמה לי שהתוצאה מהבקשה של האוצר בהקשר זה היא מבחינה משפטית תוצאה קטנה מאד, לאמור: עד עכשיו כל מה שנעשה נעשה במסגרת מה שאנו קוראים תכתיבי קונצנזוס; לפי סעיף 255 לפקודת מס ההכנסה אפשר להאריך לשלושה חודשים, אפשר להאריך לשנת התקציב ולהתחיל שוב פעם. לפי ההצעה האמורה כאן - ואני מבקש מאנשי מס הכנסה להתייחס להערה שלי - לכאורה יוצא שלפי התיקון המרכזי כאן לסעיף 7 כבר לא יהיה צורך להסתמך על סעיף 245; ישנו סעיף 7 חדש שממנו נגזרות כל מיני תקנות ואם אתה עושה אותם בחודשיים אין לי שום ערובה שאחר-כך לא תצטרך לעשות הארכה לעוד חודש. הדבר היחידי הוא שבמקום סעיף 245 ישנו סעיף 7.

היו"ר פ. שפירא:

אתמול אמרתי לשר האוצר שהייתי ממליץ לו להאריך את התוקף עד סוף השנה, עד חודש ינואר, כי אמרתי שאני בטוח שתוך חודשיים לא יסלימו את העבודה ויבואו לכאן שוב לבקש הארכה בוספת.

א. ויינשטיין:

לפחות יגידו מה הם עשו עד אז.

היו"ר פ. שפירא:

אני רוצה להעיר שני דברים. ראשית, שר התיירות ביקש להופיע אישית, בעת הדיון בחוק, בנושא עובדי בתי המלון. שנית, שר המסחר והתעשייה שלח את מר ברודט ואמר לי שבמתכונת של החוק כפי שהוא היום הוא מקשה על עובדי המשמרות בתעשייה. אם אתם בעד הארכת התוקף לתודשיים - אפשר להזמין את שר התיירות ושר המסחר והתעשייה. בתוך החודשיים האלה הוועדה שתוקם תבדוק את כל הטענות כדי שכהם יבואו לכאן עם הצעותיהם הם יבואו עם דבר שיש לו ידיים ורגליים.

ח. רמון:

יש לי יחס אמבילנטי לעניין. אני חושב שבנושא הזה היתה טעות ואנו לא יכולים לעמוד היום בשטף הבקשות של כולם.

א. דמביץ:

אני מבקש מהנציב שיסביר מה היא עמדת האוצר.

ח. רמון:

הפתרון האמיתי למיסוי במדינת ישראל הוא בהורדת שיעורי המס על העבודה, כשהעובדים ישלמו שיעורי מס שלא יעלו על 35%, מבלי לעשות את כל הסריקים שמעוותים את התמונה. אנו נענים לבקשות לפי מידת הלחץ והחולשה של חברי הכנסת או המנגנון הפקידותי. בסופו של דבר כשאנו נותנים דבר למישהו שהוא חזק - מישהו שהוא חלש משלם יותר.

י. ארידור:

בהצעה המקורית לא היה שיקול דעת לא לשר ולא לוועדה. בכוונה מנעתי שיקול דעת כדי למנוע את אותם לחצים שאתה מדבר עליהם.

ד. תיכון:

חברת חשמל הרגה את כל העסק.

ח. רמון:

מה קורה? אתה רואה שהמועד מסתיים ואינך יכול לעמוד בפני הדברים. למה שחבר-הכנסת אמיר יהיה טוב לכל סקטור שבא אליו ואני לא? אני מסתכל על הרוב שמשלם את המס. אם האוצר מציע הטבה בשיעורי המס לא אתנגד לכך.

ישנה בעיה אחרת. אני טוען שהשינוי שהיה ב-1 באפריל לא נעשה על פי ההצעה של ועדת הכספים. בדקתי את הדברים בפרוטוקול מהישיבה ב-31 במרץ ולצערי זה לא משקף את מה שהיה. בישיבה הארוכה שקיימנו בנושא אמרתי שאין לנו זמן לדון ואנו מבקשים להאריך את התוקף עד ה-31 ביולי, בתנאי שלא משנים שום דבר שהיה עד ה-31 במרץ ואמר מר ברוך: כך יהיה. לסמדר אלחנני יש השקפה מסויימת ששלטונות מס ההכנסה הם בעדה ובישיבה שהתקיימה לאחר הישיבה בה סוכם שתהיה הארכה עד ה-31 ביולי מבלי שיהיו שינויים אמרו נציגל מס ההכנסה שהם מקבלים את העמדה של סמדר. יש לי הרבה הערכה לסמדר אבל היא לא חברת כנסת ולא חברת וועדה. אם תקחו את הטבלה של סמדר, בעמ' 2 כתוב בטבלה, באחת הכותרות של אחת הרובריקות: "המס בשיטה הקודמת"; יש רובריקה שמתייחסת למס בשיטה הקודמת ויש רובריקה שמתייחסת למס בשיטה הנוכחית ומה השינוי. מה שקיים היום בחוק לא נעשה בהתאם לסיכום שהיה בישיבת הוועדה. השינוי נבע מדרך אחרת של חישובים שלמעשה כאילו נותן הקלות ברמות הנמוכות לעומת הרמות הגבוהות. יש כביכול שיפור לגבי השכבות המאד נמוכות שדרגת המס בהן היא 20%, אך רוב העובדים הם מעל לשכבת המס של ה-20%-30%. רוב העובדים במשמרות מצויים בדרגת מס בסדר גודל של 30%-45% ולכן שינוי השיטה פגע בחלק גדול מעובדי המשמרות.

יכול להיות שסמדר אלחנני צודקת, אך לא סיכמנו כך. היה סיכום בוועדה שכל מה שהיה נכון עד ל-31 במרץ - לא ישתנה. הנה מצלצלים אלי עובדי משמרות רבים ואומרים שחל שינוי. ראיתי שפשוט הוליקו שולל את ועדת הכספים בענין הזה.

א. ויינשטיין:

ח. רמון:

אני חושב שעושים עוול לכלל העובדים, כשיש עובד מדינה אחד שעושה זאת. אני לא טענתי נגד אף עובד מדינה למעט אחד כשאני חושב שמה שנעשה לא בסדר.

א. ויינשטיין:

האם מישהו מאשים את כולם? - הבעיה היא בעיה.

ח. רמון:

כששומעים הערה כזאת מישהו יכול להתרשם שכל עובדי המדינה באים לכאן ומוליכים שולל. הדבר שאני אומר מתייחס לפרוטוקולים של אותה ישיבה.

אני דורש ממס הכנסה לחזור לסיכום שהיה ב-31 במרץ. היה סיכום בוועדה ששום דבר לא משתנה ואני רואה שבשלושת החודשים האלה, שנתנו תוקף להארכה, נהגו בניגוד לעמדת ועדת הכספים שהיתה, וזאת בלי קשר למבנה הבסיסי העקרוני. רבותי, פשוט אי-אפשר לעבוד כך. פשוט היה ניצול לרעה של מצב מסויים. נתקבל סיכום בישיבה אחת ובישיבה האחרת שהתקיימה אחר הצהריים, בה השתתפו 2-3 חברים, מישהו חשב לנצל משהו. אני עומד על כך שבינתיים הענין יחזור למה שהיה עד ה-31 במרץ, שאם לא כן אצביע נגד החוק כולו, באם לא נחזיר לחוק את התקנות כפי שהיו עד ה-31 במרץ.

אם לא תסכימו ביניכם לחזור למה שהיה עד ה-31 במרץ - אציע לוועדה, במסגרת תיקון מס' 69, להכניס למסגרת החוק את הסעיפים שהיו עד ה-31 במרץ. לכן אני מציע לכבד את רצונה של הוועדה ולחזור למצב שהיה ב-31 במרץ.

היו"ר א. שפירא:

היות וחבר הכנסת חיים רמון מדבר על הממונה על הכנסות המדינה, מר ישראל ברוך

ד. תיכון:

הוא לא אמר ישראל ברוך.

היו"ר א. שפירא:

כל אחד יודע למי הוא מתכוון. אומר חבר-הכנסת רמון שמר ישראל ברוך נתן לנו הבטחה שלא יהיה שינוי במצב שהיה עד ה-31 במרץ וכי הבקשה היתה להאריך אז את תוקף התקנות באותה המתכונת שהם היו. אם היתה כאן הסכמה כזאת והבטחה כזאת ושינוי את הדברים בלי ידיעתנו - -

ח. רמון:

היתה ישיבה ואחר-כך היתה עוד ישיבה שבה היו 2-3 חברים שאישרו דבר בניגוד למה שסוכם בישיבה הראשונה. זה חוקי, אך זה לא הוגן.

היו"ר א. שפירא:

אתה אומר שבאופן כללי בישיבה העיקרית היתה הסכמה שלא ייעשה שום שינוי וכי הארכת התקנות היתה צריכה להתבצע לפי המתכונת שהיתה אז. אחר-כך התקיימה ישיבה נוספת אחר-הצהריים והעבירו את הענין דרך אגב.

ח. רמון:

זו היתה ישיבה שהתקיימה בשעה שלוש אחר-הצהריים.

היו"ר א. שפירא:

מה זה חשוב אם זה היה אחר הצהריים או לא. אתה אומר שהעבירו דבר שלא הובהר מספיק לחברי הוועדה והיות וזו היתה ישיבה מצומצמת וקצרה איני יודע אם אני ניהלתי אותה.

ח. רמון:

אתה לא ניהלת אותה.

היו"ר א. שפירא:

אני זוכר היטב את הישיבה בה הובטח לנו שלא ישנו את הדברים.

אני מבקש עתה התייחסות של נציב מס ההכנסה לנושא, היות וגם שני שרים דיברו אתי ורצו להופיע בהקשר הזה, שר התעשייה והמסחר ושר התירות. קודם לכן הערה לסמדר אלחנני.

ס. אלחנבי:

התסקיר שלי מתאר את ההיסטוריה ממאי 1981 ועד היום ואת השיטות השונות שהיו בהגות. הממונה על הכנסות המדינה כשהביא את השינוי אמר: אני מקבל את עמדתה של סמדר. עם כל הכבוד הראוי, מי שיכול לקבל את עמדתי או להתנגד לה אלה הם חברי הוועדה. אני לא ראייתי את הדברים האלה בפרוטוקולים ואם הייתי רואה אותם הייתי מוחה בתוקף.

ח. רמון:

כתוב בפרוטוקול שהם מקבלים את עמדתה של סמדר. היו שתי ישיבות. היתה ישיבה אחת שכולם זוכרים אותה ובה סוכם שלא יהיו שינויים והיתה ישיבה אחרת בה השתתפו 2-3 אנשים והממונה על הכנסות המדינה אמר באותה ישיבה: אני מקבל את עמדתה של סמדר.

ס. אלחנבי:

כל שיטה של זיכוי וזיכוי מעוררת בעיות. בשיטה הראשונה שהיו בותנים הבחה של 25% רק עובדי חברת החשמל בהגו מכך ואילו כל יתר הפועלים לא זכו להגות מההטבה הזאת.

מ"מ היו"ר י. ארידור:

כל הענין ברור לגמרי. סמדר, את יכולה לקצר בדברייך.

ס. אלחנבי:

מה קרה בישיבה האחרונה בה עסקו בנושא? - הבעיה שלי היתה - והצגתי אותה בפני חברי הוועדה - שהשיטה הקודמת שהתכוונה לתת זיכוי של 10% יצרה מצב מסויים לפיו התוספת לברוטו המשמעות שלה היתה הקטנת הבטו. מי שהפנה את תשומת לבי במיוחד לבנושא היו חברי של חבר-הכנסת אמיר ממפעלי ים המלח. הם הפנו תשומת לבי לבנושא ומאז הנסחתי להם שלא אניח לזה. המצב שבו תוספת לברוטו פירושה הקטנת הבטו נראה לי כדבר שחברי הוועדה לא צריכים לתת לו את ידם. לכן כתבתי אז כל-כך הרבה תסקירים והפציתי תמיד את תשומת הלב לבקודה הזאת וכי אפשר לפתור את הבעיה בשיטה שהם פתרו אותה. המכתבים של עובדי מפעלי ים המלח 'שגער' אותי. השיטה בה מדובר על זיכוי ממס בשיעור 10% על הכנסה ממשמרות היא צודקת ולא עושה שום עיוות ואני חושבת שגם אתם הייתם מקבלים זאת. אולם באותה בשימה הקטינו את התקרה ואמרו שהזיכוי יהיה עד סכום מסויים וזו לא היתה ההצעה שלי.

ח. רמון:

וכל זה בלי אישור?

י. כהן:

זה לא בכון שזה בלי אישור.

ח. רמון:

אף אחד לא ידע שמקטינים את התקרה. יש מקום אחד בו באמר: אנו מקבלים את עמדת סמדר.

ס. אלחנבי:

רק חברי הוועדה יכולים לקבל את העמדה שלי או להתנגד לה. את ענין גובה התקרה אפילו אני לא תפסתי זאת. הביאו זיכור ואי-אפשר היה להניח שאומרים משהו אחר.

היו"ר א. שפירא:

אנו לא ניחן יד לזה.

ס. אלחנבי:

תבדילו בין שני דברים: בין השיטה לזיכוי לבין -

י. כהן:

היא לא הבינה.

ח. רמון:

אף אחד לא הבין. אתה הבנת? היו שם חברי כנסת שלא ידעו ולא הבינו והוא עשה סיכום

לעצמו.

31.7.86

א. וייבשטיין:

אבי רוצה שהענין ייבדק לאורך ולרוחב. זה מס
ובהקשר הזה דרושה החלטה של ועדת הכספים.

ח. רמון:

אנשים טילפנו אלי ושאלו: מה עשיתם למשכורת שלבנו?

א. וייבשטיין:

אבי לא יודע מה קרה. צריך לבדוק.

י. מצא:

לא טוב שנתייחס לנושא לפני שהובחו המסמכים.

היו"ר א. שפירא:

קודם כל, יש עובדות בשטח. אנו הארכנו תוקפו של
חוק. התנהלה ישיבה לא של ועדת משנה.

ד. תיכון:

כיושב-ראש ועדת המשנה אבי שומע על כך זו פעם
ראשונה.

היו"ר א. שפירא:

אתה לא היית בארץ. היתה ישיבה חוקית לא של
ועדת המשנה אלא של מליאת הוועדה והענין אושר.
יש הרבה ישיבות בהן אנשים מצביעים ולמחרת הם קוראים בעתון על מה הם הצביעו, אבל
אף פעם לא קרה דבר כזה שיגידו מה שאושר אפשר לבטל זאת. כשבאים אלינו פעם בוספת
ומבקשים שינויים אפשר לעשות 'חושבים'. אתה אומר שוועדת המשנה שלך דנה בחוק.

ד. תיכון:

אף אחד לא העלה את הנושא הזה מכל המשלחות
שהיו.

י. ז. אמיר:

עובדי מפעלי ים המלח העלו את הנושא ולכן הם
אמרו: קחו זאת, אנו לא צריכים את זה.

היו"ר א. שפירא:

זה כבר לא רלוונטי. היום מבקשים מאתנו הארכה
וחשוב מה אנו עושים היום. יש חוק שתקפו פג
הלילה ואנו יכולים להאריך את התוקף או לא להאריך את התוקף.

י. מצא:

הבקשה היום היא להאריך את התוקף לחודשיים.

היו"ר א. שפירא:

בכון, שר האוצר ביקש הארכה לחודשיים ואני
הצעתי לכם להאריך את התוקף לשלושה חודשים.
אבי מבין שהוועדה מקבלת את עמדת שר האוצר להאריך את התוקף לחודשיים ונתום החודשיים
היא תקבל דיווח אם הוקמה ועדה ללימוד הנושא אם לאו.

אנו יכולים להודיע לבציב מס ההכנסה להודיע
לשר האוצר שאנו סבורים שהתקנות בענין שיעור המס על הכנסה בעד עבודה במשמרות
שהיו עד ה-1 באפריל הן הטובות ולא חשוב כרגע אם הישלו אותנו אם לאו. מה זה בותן?

ח. רמון:

זה בותן.

ד. תיכון:

זה חשוב מאד.

י. מצא:

אדוני היושב-ראש, אפשר לנהוג כהצעתך ולהנדיל
בינה לבין אותו חלק של הבדיקה של הנושא. מי
שרוצה לחקור מה היה יביא את הפרוטוקולים ויבדוק.

היו"ר א. שפירא:

אם לא באריך היום את התוקף לחודשיים בגרום
עוול לעובדים וזה מצב גרוע יותר עבורם. באריך
את התוקף לחודשיים ובחודשיים האלה ועדת המשנה תבדוק את הפרוטוקולים. אם אתה רוצה
לטפל בזה - אדרבא. יש לנו חודשיים. השאלה היא אם אנו מאריכים את התוקף של התוקף
התקנות לחודשיים בהתאם למה שהיה מאפריל ועד עכשיו או בהתאם למה שהיה עד אפריל.
בזה צריך לדון.

יש שתי אפשרויות או שמאריכים את התוקף במתכונת שהיתה עד ה-1 באפריל אנ שמאריכים אותן במתכונת הנוכחית. אני מציע להתרכז בזה ולא בשום דבר אחר.

א. וייבשטיין:
בתנאי אחד, שתטיל על חבר-הכנסת ארצי להכין בייר בקשר למה שהיה.

היו"ר א. שפירא:
למה על חבר-הכנסת ארצי?

א. וייבשטיין:
או על חבר-הכנסת עובדיה עלי או על חבר-הכנסת אפרים שלום.

ד. תיכון:
לסדר. אני רוצה לעוץ לך עצה חברית. מה שאתה אומר, אדוני היושב-ראש, זה נכון, אבל יש לך בעיה אחת: אתה תוכל לישון עם העסק הזה בדיוק עד יום שני בשעה ארבע כי בדיון שיתקיים ביום שני במליאת הכנסת יעלו חברי כנסת על הנמה ויצעקו שנעשה כאן מעשה מסויים. תהיה שערוריה בוראית.

א. דמביץ:
כדי שהדברים יהיו ברורים אני רוצה לומר משהו. ראשית, ניתן לפצל את החוק באישור הכנסת. שנית, ניתן להתקין תקנות במסגרת ההוראות החדשות, סעיף 7. אבל אם הוועדה רוצה להבטיח שבתקופת המעבר הזאת, או אפילו לפנייה ואולי לאחריה, יהיו בתוקף הוראות מסויימות שהיא רוצה בהן ולא באחרות, יש אפשרות לקבוע בחוק הזה הקצר של שני הסעיפים סעיף שלישי של הוראות מעבר האומר שעד אשר יותקנו תקנות לפי סעיף 7 יחולו הוראות אלה ואלה, והדברים ייאמרו ברחל בתך הקטנה. עד עכשיו בחוק לא היו דברים כאלה. החוק היה מסגרת והמסגרת היתה ממולאת לפי יוזמת האוצר והוועדה יכלה לאשר אותה או שלא לאשר אותה. בהזדמנות של חקיקה ורק בהזדמנות של חקיקה הוועדה היא בעלת הבית על התוכן.

א. וייבשטיין:
שוחחתי עם אנשי מס הכנסה והם מצדדים בזה שבחזור למה שהיה.

ד. תיכון:
בתקנה בעשה זאת.

ח. רמון:
לא בתקנה, בחוק.

א. דמביץ:
גב' פנחסוביץ מזכירה לי שהסדר הקיים קבוע בחוק, הוא חוק ההסדרים לשעת חירום משק המדינה, תיקון מס' 3, שפג היום. זה היה הסדר זמני אבל הוא נאמר בחוק. כמו שנאמר אז בחוק כך יכול אותו הסדר או הסדר אחר להאמר בחוק "עכשיו וגם כן לזמן קצוב.

י. ז'. אמיר:
אדוני היושב-ראש, הצעת הצעות בבוטות מאד רק צריך לומר שהחל ממחר בבוקר מה שהיה לפני ה-1 בפאריל הוא שיהיה מעכשיו לחודשיים הבאים. זה דבר ראשון.

א. דמביץ:
עד אשר יותקנו תקנות חדשות.

י.ז. א. אמיר:
בוודאי. אני רוצה לומר מה נעשה בצורה ערמומית -
ואיני משתמש במלה יותר: חריפה - ואיך פגעו
בעובדי המשמרות. עובדי מפעלי ים המלח מגיעים למשכורות האלה כי הם עובדים עבודה
רבה במשמרות ובשבתות. אתן דוגמא: עובד שמשתכר 2,600 שקל ברוטו לחודש, מזה 1000
שקל עבור שעות רגילות ו-1,600 שקל עבור משמרת שניה ושלישית, הוא מפסיד לפי
השיטה החדשה שהיתה נהוגה מאפריל עד יולי סך של 317 שקל.

ד. תיכון: הם אמרו שהם לא רוצים לעבוד.

י.ז. א. אמיר: ובצדק.

י.ז. א. אמיר:
אתן דוגמא נוספת למי שמשתכר משכורת זעומה.
מי שמשתכר 500 שקל עבור שעות רגילות ו-800 שקל
עבור עבודה במשמרות מפסיד לפי השיטה החדשה 80 שקל. למה? - בגלל שמצאו שנים שלושה
חברי ועדה שהיו עייפים והעבירו כך את החוק. לכן יש לומר במפורש שצריך לחול מה
שהיה עד ה-1 באפריל.

דבר נוסף: אנו צריכים לדבר על עבודה במשמרות
בכלל ולא חשוב אם זו עבודה לייצור או לא. אדם שעובד עבודה במשמרות פירוש הדבר
שעבודתו חיונית שאם לא כן הוא היה עובד ביום. איזה מעסיק מוכן לתת תוספת של
20% לעבודה במשמרת שניה ושלישית אם הדבר לא בחוץ לו?

ח. רמון: אתה מציע להחיל זאת גם על פקידי בנק שעובדים
במשמרת שניה?

י. צנן: אחרות.

י.ז. א. אמיר:
נכון, בכך תיפתר בעיית האחיות. מי שעובד
במשמרות הוא חיוני. במקום לתת ברוטו יותר מדי
גדול המדינה צריכה להקל במס כשמדובר באנשים שעושים עבודה בשעות לא רגילות, במשמרות.
אדם שעובד במשמרות יוצא ממסגרת החיים הרגילה, ולא במצא עם המשפחה ועם הילדים.
צריך לקבוע זאת כבתון בין אם מדובר בעבודה ייצורית או בעבודה שירותית. הרי
אנו מעוציבים לנצל לא רק את הציוד האדיר המצוי במפעלים אלא גם את השירותים
שיש בבתי חולים ובמקומות אחרים. אפשר לתת הנחה יותר גדולה לאנשים שעוסקים
ביצוא ובמחליפי יבוא.

היו"ר א. שפירא:
אנו לא מקיימים עכשיו דיון בשאלה מי נכלל
במסגרת המשמרות ומי לאו. ישנן רק שתי ההצעות
שדיברתי עליהן. לסיום אתן את רשות הדיבור לממלא מקום בציב מס ההכנסה.

א. צרפתי:
תודה לאדוני היושב-ראש. אנו מבקשים לפצל
את תיקון 69 לשניים, כשסעיף 7 שדן במשמרות
ייקרא תיקון 69 ומבקשים שהוא יאושר ויועבר. לגבי יתר הסעיפים נשנה
את המיספור שלהם והם ייקראו תיקון מס' 70.

דבר שני, שנאמר כאן ואני שותף לדעה זו,
אם לא נקבל את ההחלטה להאריך את התוקף בחודשיים של ההסדר הקיים הרי אנו נפגע
בראש וראשונה בציבור העובדים שהחל מחודש אפריל קיבל את מה שקיבל ואני לא
רוצה להיכנס כרגע לשאלה על-פי איזה הסדר הוא קיבל את ההנחה. הואיל ולא הייתי
בוכח נשיבה בה דיון הנושא הזה והואיל ולא הדליפו לי את הפרוטוקולים של הישיבה
דאז אני מבוע מלחיות דעה בקשר למה שקרה בשעתו. אני רק רוצה לומר מספר מלים
לגבי המשמרות. אתם שומעים, כמו שאני שומע, מספר ורסיות שלעתים הן סותרות
האחת את השניה. אנו אומרים שאנו רוצים לסלק עיוותים ממערכות המס ומערכות השכר.
אנו שומעים שיש התנגדות למתן הטבות דרך המס ואם יש בעיות צריך לפתור אותן לא
דרך המשמרות.

נשמעה כאן טענה בקשר לאחיות. אם המשכורת של האחיות היא 1000 שקל שואלים כאן מדוע לו תיתבו להן משמרות, דבר שיביא להגדלת הנטו והישועה תבוא. אם המשכורות היו 2,500 שקל לא היו באים אל שלטונות המס בשום הצעה. רבותי, אסור לפתור את הבעיות של עם ישראל אך ורק דרך שיטת חישוב המס. שיטת חישוב המס, היינו מס ההכנסה, היא שונה משיטת חישוב המס העקיף אשר מוטלת חד וחלק על הצרכן. אני מבין שאפשר דרך שיטת חישוב מס ההכנסה להביע מדיניות של הממשלה. אם הממשלה רוצה לתמרץ קטע מסויים היא רשאית זכאית ויכולה לפעול בשיטה של חישוב המס כפי שהיא מציעה, לדוגמא: אם היא רוצה לעודד ישובי ספר היא יכולה לתת להם הקלות ועוד כהנה וכהנה דברים, אבל לא לפתור את הבעיות של השכר אך ורק באמצעות שיטת המס. איני רוצה להיכנס כרגע למגזרים כמו החקלאות, התעשייה, מפעלי ים המלח וכו'. אך יש מי שאומר שאם במגזר מסויים עובדים שלוש משמרות למה לתת להם תימרוץ דווקא דרך שיטת חישוב המס? - תן להם משכורת. למה ממני? - אני מתפקידי לגבות מס. אם יש מפעל או מגזר שלא עובד במשמרות כי לא כדאי לו והוא לא רוצה בכך ואילו בממשלה רוצים בזה - אפשר לחלק להם חצאי מתנות ובלבד שהמדיניות של הממשלה יהיה יותר ויותר פרוץ תבצע.

אבו אומרים במפורש בתיקון מס' 69 שההטבה

על-פי סעיף 122 החטיאה את מטרתה.

היא החטיאה את מטרתה כי היא לא תמרצה?

מ. בר-און:

היא לא פגעה בארכלוסיה שהיתה צריכה להיות מתומצת. את ההטבה לא קיבל העשירון התחתון

א. צרפתי:

אלא עשירון יותר גבוה.

הלכתם והורדתם לכולם.

מ. בר-און:

פעלו במסגרת סעיף 245 לפקודה וזה תיקון לא כל-כך אלגנטי. כל מה שאנו מבקשים עתה הוא

א. צרפתי:

להכליל את נושא פרוץ העבודה במסגרת סעיף 7 ולקרוא לזה תיקון 69. לזה אנו מבקשים את אישור הוועדה. לאחר מכן תעבירו זאת לוועדת המשנה. בלאו הכי ועדת המשנה תמשיך לדון בתקנות ואני מקווה שיותקנו תקנות שיעצו על הצרכים ועל הציפיות ושם בנוא עם שיטה הרבה יותר בוחה לציבור. בינתיים אנו מבקשים להאריך את תוקף הקיים לחודשיים. עד חודש מרץ היתה בהוגה שיטה מסויימת ואחר-כך עד יולי הונהגה שיטה אחרת ואם תונהג שיטה אחרת זה יגרום לבלבול ואני רוצה להזכיר את דברי חברי הוועדה בהקשר הזה כאשר היה דיון בחוק שטיינברג.

אני חוזר חזרה לשתי ההצעות שלי. בכל זאת התרשמתי מדברי נציב מס ההכנסה שיש שתי הצעות.

היו"ר א. שפירא:

הצעה אחת היא להאריך את תוקף התקנות כפי שהיה עד ה-1 באפריל; הצעה שניה להאריך תוקף התקנות כפי שהיו מה-1 באפריל עד ה-31 ביולי. ממילא חייבים להאריך את התוקף כדי שהעובד לא יפסיד ואני מציע לחברים ללכת להצבעה.

אני מבקש שההצעה תהיה מנוסחת במסגרת החוק ולא בתקנות.

ח. רמון:

ההחלטה שהוועדה תגיש למליאה לאישור תהא מנוסחת כך: "החלטה בדבר חלוקת הצעת החוק.

א. דמניץ:

על פי הצעת ועדת הכספים מחליטה הכנסת, לפי סעיף 121 לתקנון הכנסת, להרשות לוועדת הכספים לדון ולהביא לפניה סעיפים 7 ו-22 בלבד מתוך חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 69), התשמ"ו-1986". אף על פי שכתוב כאן "בלבד" אין זה מובע מהוועדה להוסיף סעיף בוסף בדבר תחילת החוק וסעיף בוסף בדבר הוראות מעבר. לאמור אותן הוראות שהוועדה תציע כהוראות מעבר עד שהתקנות יאושרו בוועדה יכולות להיכלל בתיקון מס' 69.

תעשה זאת עכשיו.

מ. בר-און:

ההצעה למליאה עוסקת בחלוקת החוק. כל חוק שאתה מעלה לקריאה שניה ושלישית יש בו סעיף

א. דמניץ:

תחילה וסעיף הוראות מעבר וזה לא צריך להאמר בהצעה הפורמלית.

ח. רמון:

אנו לא רוצים לדון שוב בנושא זה. אני מציע שעכשיו נצביע על ההצעה הזאת ואם היא תתקבל

באופן אוטומטי ביום שלישי זה עובר לקריאה שניה ושלישית עם הביטוח הזה ובלי דיון נוסף.

ד. תיכון:

אני מבקש מהיושב-ראש להצטרף להחלה רטרואקטיבית.

י. ז' א. אמיר:

לא רטרואקטיבית.

ח. רמון:

מגיע שנעשה זאת אך בכל אופן איני מציע שנעשה תחולה רטרואקטיבית.

היו"ר א. שפירא:

אנו ניגשים להצבעה. יש שתי הצעות. לגבי שתי הנוסחאות מדובר בהארכת תוקף לחודשיים.

י. מצא:

לגבי הארכת התוקף לחודשיים אין ויכוח.

א. דמניץ:

לטובת הענין צריך לומר שיש לקבוע הסדר עד אשר ייקבע הסדר אחר, אחרת בעוד חודשיים

שוב יהיו בעיות.

היו"ר א. שפירא:

בסדר, אני מקבל זאת.

ד. תיכון:

אם לא יהיה תאריך שהמדינה מתחייבת להביא הסדר לא תהיה ועדה ולא יהיה כלום.

י. ז' א. אמיר:

אם נחזור להסדר שהיה עד ה-31 במרץ הממשלה תעשה את העבודה מהר.

היו"ר א. שפירא:

אמנם משרד האוצר ביקש הארכת תוקף לחודשיים אך אני הצעתי להאריך את התוקף לשלושה חודשים

כי אני לא מאמין שיגמרו את הנושא. לדעתי, צריך ללכת על הנוסח שהציע מר דמניץ שאנו מאריכים את הסידור לא לחודשיים אלא עד ההסדר הבא. אם האוצר יגמור את נושא ההסדר תוך חודשיים - יגמור.

ד. תיכון:

לא יגמור בכלל.

היו"ר א. שפירא:

ואם לא יגמור מה איכפת לך?

ד. תיכון:

מה איכפת לי?

היו"ר א. שפירא:

האם אתה רוצה לומר שהתוקף הוא לחודשיים?

ח. רמון:

3 חודשים.

ד. תיכון:

כן.

ח. רמון:

היתה בעיה שמר נרון אמר שהוא מקבל וזה נוגע לענין שתוספת הברוטו לא תקטין את הנטו.

אני מבקש שהוועדה תצביע שהיא מאשרת גם את זה.

ז. פלדמן:

זה בלתי-אפשרי מבחינתנו.

היו"ר א. שפירא: רבותי, יש קונצנזוס להאריך את שיטת ההנחה ממס בעד שכר עבודה בעד עבודה במשמרות לשלושה חודשים לפי השיטה שהיתה קיימת עד ה-1.4.86. מי בעד?

ה צ ב ע ה

בעד - רוב
נגד - אין

ההצעה להאריך את שיטת ההנחה ממס בעד שכר עבודה בעד עבודה במשמרות לשלושה חודשים, לפי השיטה שהיתה קיימת עד 1.4.86 בתקלה

היו"ר א. שפירא: אומרת לי סמדר, שכולנו מסתמכים על היידע המקצועי שלה, שהדבר שהיה בהוג עד ה-1 באפריל הוא הרבה יותר מעוות מבחינת העובד.

מ. בר-און: למה? לפי השיטה שהונהגה לאחר מכן גבו ממנו יותר מס.

היו"ר א. שפירא: אמרתי שיש שתי הצעות והבאתי להצבעה הצעה אחת משום שראיתי שיש קונצנזוס וראיתי שכולם התרכזו בהצעה זו ואני אומר את הדברים האלה כדי להסיר כל ספק וכדי שלא יאמרו אחר-כך חברים שהם לא הבינו. כדי להסיר כל מכשול אני מבקש מסמדר לומר את שברצונה לומר:

ס. אלחנני: צריך לחשוב על מס הכנסה. שנת המס הזאת התחילה בשיטה מסוימת. מבחינת מס ההכנסה השיטה הזאת, בה הוחל בשנת המס הזאת, היא יותר מסודרת מבחינת מס הכנסה מאשר השיטה הקודמת. מה היה בשיטה הקודמת? הדוגמאות בתסקיר שהכנתי לכם בותנות את הממוצע, אבל בשוליים היו עיוותים. חשבתי שאתם צריכים לדאוג לכך למה בשוליים לא יהיו עיוותים.

ד. תיכון: נוצר מצב שמי שעבר מדרגה לדרגה הרוויח יותר וקיבל פחות.

ס. אלחנני: אתם יכולים להגיד שאתם רוצים להעלות את התקרה. אתם יכולים לשנות את האחוז של התקרה. מתן זיכוי ממס בשיעור של 10% מהכנסה מעבודה במשמרות עדיף על פני השיטה שהיתה בהוגה עד ה-1 באפריל האומרת: מי ששיעור המס השולי שלו על הכנסה שאיננה ממשמרות 20% שילם מס על הכנסה ממשמרות בשיעור 10%; מי ששיעור המס השולי שלו על הכנסה שאיננה ממשמרות 30% שילם על הכנסה ממשמרות בשיעור 15% וכו'. בשיטה זו היו מצבים שבהם תוספת לברוטו פירושה היה הקטנת הצטו. אפשר לומר שיש לתת זיכוי מסודר, תגידו 11%, 8% ואפשר גם לקבוע את התקרה של גובה ההכנסה, אבל אל תשאירו את המצב כך. לא הבאתי את הדוגמאות של העיוותים ראשית משום שדיברתי על כך רבות בישיבות הוועדה ושנית ציינתי שתוספת הברוטו במקרים מסויימים מקטינה, לפי השיטה הזאת, את הצטו שמקבל העובד.

היו"ר א. שפירא: כבר ערכנו את ההצעה לנהוג לפי השיטה הקודמת שהיתה קיימת עד ה-1 באפריל ולכך הסכימו כל חברי הוועדה. אני מציע להעביר לוועדת המשנה. אני מבין שיש תסבוכת לגבי השיטה בפרט מבחינת מס ההכנסה שצריך לעשות את החישוב. כעקרון אני מציע לקבל את השיטה שהתקבלה בהצבעה ובאפשר לוועדת המשנה ביחד עם שלטונות מס ההכנסה להחליט על איזו שיטה ללכת תוך שלושת החודשים הללו. אתם תלמדו ביחד עם האוצר איך להכין את השיטה על-פי ההערה שהושמעה וזה ייעשה תוך שלושה חודשים.

ד. תיכון: לא תוך שלושה חודשים. בשבוע הבא נביא זאת לאישור ובגמור.

י. ארצי: לא רציתי להיות שותף לדיון כי לא מתקבל על דעתי ששופטים אדם, ולא חשוב מי הוא, על סמך

פרוטוקול שלא מובח בפנינו. לכן נמנעתי מההצבעה. אני מבקש שיזמינו את מר ברוך כדי להשמיע בפניו את כל הטענות האלה שהושמעו כאן כדי שתינתן לו האפשרות להשיב,

י. צבן: אדוני היושב-ראש, אתה הודעת שיש צוות שהוקם כדי להסדיר את הסכסוך עם הממונה על

הכנסות המדינה.

היו"ר א. שפירא: יש ועדת משנה שאותה לא כינסתי משום שמר ברוך היה בחוץ לארץ. שוחחתי עם שר האוצר והוא ביקש לא לכנס את הוועדה עד שמר ברוך יחזור. יושב-ראש הכנסת גם כתב מכתב לשר האוצר, עם העתק אלי, בנושא זה ושר האוצר ביקש לא לדון בנושא עד לשובו של מר ברוך. מר ברוך חזר והוא כתב מכתב ארוך ליושב-ראש הכנסת. קיבלתי העתק ממכתב זה. עכשיו, לאחר שהוא ענה ליושב-ראש הכנסת, אשוחח עם שר האוצר.

ד. תיכון: אני מבקש לכנס את ישיבת הוועדה.

ש. עמר: אני מבקש להעביר לחברי ועדת המשנה את מכתבו של יושב-ראש הכנסת, את מכתבו של שר האוצר ואת מכתב התשובה של מר ברוך.

ה. רמון: חבר הכנסת ארצי יהיה חבר במקומי בוועדת המשנה.

י. ארצי: אני רוצה להודיע שאין קשר בין האמירה של מר ברוך לגבי ועדת הכספים לבין מה שקרה היום. אפילו במסמך קומוניסטי לא מקובל להאשים אדם לפני ששמעו אותו.

י.ז. אמיר: אדוני היושב-ראש, אני קובע שאף אחד לא האשים אותו. אף אחד גם לא הזכיר את שמו.

ג. ארד: האם לאותה ועדת משנה שתדון בנושא המשמרות יש סמכות להציע עקרונות, טבלה לשיבוץ

העיוותים בשיטה הקודמת?

היו"ר א. שפירא: בוודאי, בתיאום עם מס ההכנסה בהחלט כן.

ג. ארד: יכול להיות מצב שמציעים את מה שהיה בעבר ומתקנים.

י.ז. אמיר: מתקנים את העיוותים שהיו בשיטה הקודמת.

היו"ר א. שפירא: יש להם סמכות. הם יבנו בתיאום עם האוצר ועל בסיס השיטה הקודמת את הרשימה ויביאו זאת חזרה למליאה, לקריאה שניה ושלישית.

י.ז. אמיר: אבל בלי דיון.

היו"ר א. שפירא: אני מבקש מחבר-הכנסת תיכון לכנס את ועדת המשנה ביום ראשון.

ד. תיכון: הרשה לי להעיר לך שהשנוע הבא הוא שנוע ארוך וקיבלתי הודעה שיכול להיות שמליאת הכנסת תחכנס גם ביום חמישי. קח בחשבון שיש לנו כמה ימים זמן.

ש. עמר:
אבי מציע שבמהלך התקופה הזאת יימסר דיווח ליושב-ראש ועדת המשנה כדי לדעת מה נעשה בעניין הוועדה הציבורית שנאמר שתוקם. צריך להימסר ליושב-ראש ועדת המשנה דיווח מזמן לזמן.

היו"ר א. שפירא: רבותי, אנו עוברים לסעיף הבא בסדר היום:

7. סעיף 17(10) לפקודת מס ההכנסה

אתמול טילפנו אלי מספר נציגי חברות בקשר לזה שכאשר אדם משלם ריבית וקנסות זה לא נחשב כהוצאה מוכרת. פירוש הדבר שזה קנס כפול. אני מדבר על זה בהקשר לחוק המס בתנאי אינפלציה שהצבענו עליו בקריאה שניה ושלישית. בכל ישיבה יש הצהרות אם מצד שר האוצר ואם מצד הממונה על הכנסות המדינה בקשר לכך שרוצים לערוך רפורמה במס ולהטיל מס יותר הגיוני. אדם שחייב כסף למס הכנסה ולא משלם אותו במועד הוא משלם ריבית, הצמדה וקנס וזה לא נחשב לו כהוצאה מוכרת. זהו קנס כפול.

ח. רמון: האם אתה רוצה שמס ההכנסה יהיה שותף בתשלום הקנס של אדם שמפגר בתשלום חובותיו?

א. צרפתי: אשר לסעיף 17(10): באפס אינפלציה אם אני חייב לשלם 1000 שקל מס בגין שנת המס 1984, לדוגמא, ולא שילמתי זאת במועד, עלי לשלם 1000 שקל פלוס הריבית הקבועה בחוק. הבעיה שמעלה היושב-ראש בוגעת להצמדה של אותו חוב לאינפלציה שהיתה, היינו שבגין אותם 1,000 שקל שהייתי חייב בשנת 1984 עלי לשלם היום 15 אלף שקל או 20 אלף שקל, בהתאם לאינפלציה שהיתה. עד ספטמבר 1982 החוק אמר שהפרשי הצמדה הם הוצאה מוכרת, אולם שינינו אז את החוק ואמרנו שהפרשי הצמדה באים לתת ערך ריאלי של המס לפי ערכו הנוכחי להיום. אם אכיר בתשלום הקנס וההצמדה כהוצאה מוכרת הרי למעשה אני פותר אותו מתשלום חלק מהמס.

היו"ר א. שפירא: לגבי ההצמדה אתה צודק, כי אם לא תגבה את ההצמדה לא תקבל את הכסף המגיע לך. אבל לגבי הריבית והקנס - דבר כזה לא קיים לא בארצות הברית ולא באנגליה.

מ. בר-און: אתה מחזיק את אותם 1,000 שקל ששייכים למס ההכנסה אצלך כל אותה עת. אילו הכסף היה אצלו הוא היה מחזיק אותו בבנק.

היו"ר א. שפירא: אם אתה לוקח הלוואה בבנק ומשלם עליה ריבית, זו איננה הוצאה מוכרת?

מ. בר-און: זה דבר אחר.

י. צנן: אם אתה לוקח הלוואה כדי לבלות האם זו הוצאה מוכרת? - לא כל ריבית נחשבת כהוצאה מוכרת. אילו הייתה מגיע להסדר עם מס ההכנסה שאת החוב שלך אתה משקיע בתעשייה - זה משהו אחר.

היו"ר א. שפירא: אני אומר לך שבשום מקום בעולם אין דבר כזה. העם היהודי הוא העם החכם ביותר אך העני ביותר. אף אחד לא בא להשקיע כאן מסיבות כאלה. אדם שיש לו חובות והוא לא משלם לספק -

ש. עמר: ברוב המקרים הוא משלם לספק ולא לשלמות מס ההכנסה.

י. צבן:
אני מוכן להביא לך דוגמאות של כמה חוקים בארצות באורות שיוכיחו מה עושים לאלה שלא משלמים מס הכנסה כדין ואני מבקש שתמליץ לקבל אותם.

היו"ר א. שפירא:
הפרשי הצמדה - אני מבין. אבל לא ריבית. היום אתם גובים 27%.

ז. פלדמן:
היום זה 12% ריבית לשנה, מעל ההצמדה.

י. צבן:
כמה ריבית אתם לוקחים על פיגור בתשלום מע"מ?

ז. פלדמן:
אותו דבר.

היו"ר א. שפירא:
אגרות חוב מפיקים ב-8% ריבית והם גובים 12%. כבר יש פה קנס של 4% ולזה תוסיף עוד קנס של אחוז וחצי לשבוע שזה 6% לחודש. אלה לא בחשבים כהוצאה מוכרת.

אנו עוברים לסעיף הבא בסדר היום:

ז. חוק עידוד התעשייה (מסים) (תיקון מס' 10), התשמ"ד-1986

אקרא את האמור בסעיף 1: "בסעיף 19 לחוק עידוד התעשייה (מסים) התשכ"ט-1969 במקום "מס הכנסה בשיעור של 20%" יבוא "מס הכנסה בשיעור של 8 1/3%". זו הקלה גדולה.

סעיף 2: "תחולתו של חוק זה היא לגבי שנת המס 1986; לענין זה "שנת המס 1986" - לרבות תקופת שומה מיוחדת." (קורא דברי ההסבר לסעיף).

י. ארידור:
אני בעד התיקון הזה אך אני שואל מהיכן יילקח הכסף. יש דברים לגביהם היושב-ראש וגם חברי הטוב, חבר-הכנסת יגאל כהן, בצדק לא שואלים מאיפה יקחו את הכסף.

י. מצא:
חבר-הכנסת יגאל כהן שיושב על ידי שאל מאיפה ייקחו את הכסף.

באופן עקבי אני תומך בהורדת מסים ולכן אני תומך גם בחוק הזה.

ה. רמון:
אני מבקש שהחוק ייקרא: חוק עידוד התעשייה ועובדי התעשייה. זו הצעה שאני מבקש שהוועדה תצביע עליה. מר דמניץ, לתשומת לבך.

א. דמניץ:
אני חושב שבקרא לזה הוראת שעה.

ה. רמון:
השם שאני מציע לחוק הוא: חוק עידוד התעשייה והעובדים בתעשייה. בגלל שאין מקורות לפזר אני מציע לעשות צדק ומה שהממשלה החליטה לתת (ואיני יודע מאיפה יקחו את ה-110 מליון שקל האלה) יש לחלק באופן שחלק מהכסף יינתן לתעשיינים וחלק לעובדים בתעשייה. אני מבקש שמר דמניץ יבוא בדברים עם עובדי מס הכנסה ויגיד איך זה אפשרי. אני מבקש שייבדק מה תהא התוצאה אם שיעורי המס יירדו באחוז או שניים. זה לא ייתכן כך בשעה שעובדי התעשייה מקבלים את מה שהם מקבלים היום ושמתתי שנתעשייה אין אפילו תשלום של שכר מינימום. במקום שהרווח של התעשיין יגדל אני מבקש שהוא יתחלק ברווח עם עובדיו.

מה שאומרים פה הוא שסכום של 110 מליון

שקל יעברו מקופת המדינה לבעלי המפעלים ועיני לא צרה.

אני מציע 100% לעובדים.

היו"ר א. שפירא:

אני בעד משק פלורליסטי.

ח. רמון:

אדוני היושב-ראש, יש לי הצעה לסדר. זה חוק חשוב שאי-אפשר לזלזל בו אך יש נוהג בוועדה

ד. תיכון:

אך יש נוהג בוועדה שבציגי המשרד שמעונין בחקיקה הזאת יבואו לכאן ויאמרו משום מה הם מוצאים לבחון לשנות את החוקים הקיימים. לפני שבה לקחו זאת ועכשיו נותנים זאת בחזרה.

משרד האוצר יסביר זאת.

היו"ר א. שפירא:

אני רוצה שיבוא לכאן הנציג של השר לפני שמתחילים בדיון בנושא.

ד. תיכון:

בכנסת הוקמה ועדת משנה לעידוד היצוא נראשותו של חבר-הכנסת מיכה חריש. הוועדה הזאת התכנסה

י. ארצי:

עד עכשיו מספר פעמיים, על סמך בדיקת הנושא ועל סמך הפגישה שהיתה אצל ראש הממשלה. היא תמשיך לדון בנושא ביום ג' הקרוב כדי לבדוק כיצד לעודד את היצוא. אני אומר את הדברים האלה כי יש לי הרושם שההצעה הזאת היא קטע קטן מאותה מערכת הצעות שאנו מדברים עליה. לכן אני מבקש לדעת מדוע נבחר הקטע הזה ולא קטע אחר ומה הדבר הזה ביחס לתכנית הכללית.

אני אישית נוטה לתמוך בהצעה הזאת כי אני מקווה

שהיא פותחת פתח להצעות נוספות של עידוד התעשייה. למדנו שהתעשייה הגיעה כמעט לנקודת האפס. בעיית התעשייה היא לא הרווחיות אלא כיצד לצבור את הסכומים המינימליים שמאפשרים את המהלך הטבעי של העסקים. בכל מפעל דרושים תיקונים והתאמות טכנולוגיות אשר אינם קשורים לפיתוח אלא לחיים היום-יומיים ולכן במצב זה אנו צריכים לתמוך בתעשייה. לכן צריך להתייחס בחיוב להצעה הזאת. אבל אני רוצה לבקש מנציג המשרד לומר לנו מה מצוי עוד בדרך ובאיזה כיוון חושבים ללכת כדי לתת תשובה לבעיה בכללותה ולא רק לקטע קטן.

אני לא חולק על כך שצריך לעודד את המשק

י. כהן:

היצרני ואת הייצור. אני משום מה לא מבין

את ההצעה הזאת משני טעמים. בדרך כלל אנו רוצים לעודד את היצור, אבל כשאתה מעלה הצעה כזאת באמצע השנה אליבא דה כולם זה לא יעודד בשלב זה השקעה מיידית כי זה לשנה אחת. כדי להגדיל את הייצור צריך להתקשר עם שווקים. הייתי מבין אם היה פה מדובר באיזה שלב אפילו באמצע השנה, כשאתה מעודד ייצור שהוא על סף הרווחיות, ואנו אומרים שמי שמרוויח מעל ל-50% או 55% יקבל עידוד. מגדילים את הרווחיות בנושא מס הכנסה ובעיני זה נראה תמוה.

אני מודה שגם אני חושב שהנושא צריך להיבדק

ביחד עם משרד המסחר והתעשייה ואם כבר רוצים לעודד תעשייה צריך לברר באיזו דרך לעודד אותה: האם על-ידי זה שמקטינים את המס או שמעודדים את הייצור והיצוא גם של כאלה שלא מגיעים לרווחיות של 45% או 40% או מצויים על סף הרווחיות. אני לא חושב שהמשק הישראלי הגיע למצב כזה שהוא יכול להרשות לעצמו לתת כספים ולחלק כספים.

אני חושב שהנושא הוא חשוב אך אין לקיים עליו דיון באגב אורחא. נקיים דיון בוסף עם משרד התעשייה והמסחר ואולי נוכל בדרך זו או אחרת לעשות ולתרום הרבה יותר לייצור מאשר בתחום המיסוי.

י. צנן:

ראשית, אחזור בפעם האלף ואחת על אותה טענה שאנו דנים בחומר שאנו לא יודעים את מהותו האמיתית. כולנו רוצים לעודד את התעשייה ואת הייצור, אך אנו לא יודעים אם בדרך זו אנו מעודדים את התעשייה והייצור או שמגדילים רק את הרווחים של בעלי המפעלים. אנו יודעים שעידוד רווחים בצורה מוגזמת לפעמים לא רק שזה לא פרודוקטיבי אלא פרודוקטיבי קאוונטר כי זה מנוון את דחפי הפיתוח וכיוצא בזה.

היו"ר א. שפירא:

מגדילים את האינטרס של החברה להשקיע.

י. צנן:

אני יודע, אבל זה שייך לסוגיה כולה וכל זה בא על רקע כללי של ירידה ברווחיות. אני רוצה לספר לכם חוויה שעברתי השבוע. קרא לי מנהל מפעל באחד הקיבוצים וסיפר לי על חברה מקבילה שמייצרת את אותו דבר שמפעלו מייצר, בערך באותם סדרי גודל, כשלדבריו קולה של אותה חברה נשמע בין אלה שבוכים על ירידת הרווחיות. בקיבוץ אין חישוב של עבודה ורווחים אך יש חישוב של יום עבודה. יום עבודה באותו מפעל בקיבוץ הוא כ-300 דולר, זאת אומרת: הערך הבקי של יום עבודה, היינו הרווח כולו, ההכנסה כולה מיבוס ההוצאה כולה לחלק למספר העובדים זה קרוב ל-300 דולר. מאידך, את הפרטנר המקביל של אותו מפעל בקיבוץ, המצוי בעיר, שומעים בוכה על כך שהוא על סף משבר.

ס. אלחנני:

זה תפוקה של מליון דולר בשנה.

י. צנן:

אני מדבר על מפעל קובקרטי ועל חישוב שהוא ערך לפיו-לוקחים את ההכנסות ומורידים מהן את ההוצאות ואת זה מחלקים במספר העובדים. הנתון הזה אומר את שלו.

היו"ר א. שפירא:

רבותי, יש הצעה של משרד האוצר.

ח. רמון:

ויש הצעה שלי שאני מבקש להעמידה להצבעה.

י. צנן:

היתה הצעה לערוך בדיקה ועבודה מסויימת. התעשיינים סוף סוף הסכימו לכך ושר התעשייה והמסחר הודיע שהוא מוכן לקבל את ההצעה. מה שאני אומר הוא שעד שלא תבוצע אותה עבודה אנו לא בדע את האמת ואנו עלולים לתת עידוד במקום שלא צריך לתת.

דבר שני - אני מצטרף להצעה של חבר-הכנסת רמון. אם תאמרו שהשתכנעתם לא אנמק. אני אומר זאת כשאני יוצא מנקודת הנחה שהתעשיינים בלי עובדים לא יכולים לייצר; יש סברה כזאת. מצב הפוך הוא אפשרי.

מ. בר-און:

בלי הון אי-אפשר לקיים תעשייה.

אני חנר בוועדה מוזרה שעובדת על ריק והיא נקראת הוועדה לבעיות היצוא. שם מקבלים בתובים קשים מאד, אך לא עושים הרבה. הרבה אינפורמציה שומעים שם והאינפורמציה שאנו שומעים מצוירת תמונה מאד קשה בקשר למצב היצוא במדינה. ברור לגמרי שהיצוא יורד והיבוא גדל ויש פה בעיה. לכן אין שום ספק בכך שצריך לעזור ואני בהחלט תומך בכל מיני דרכים שבאמצעותן יוקל על תעשייני היצוא.

הליקוי של ההצעה שכפנינו נעוץ בכך שהיא

גורפת וכוללת הכל.

גם תיירות וגם אל-על.

ד. תיכון:

מ. בר-און:

כל אותם גורמים אשר מייבאים לנו מטבע קשה יכולים להיכלל בשיטת התימרוץ. מה שלא בחוץ זה לעשות משהו גורף מבלי שתהיה אבחנה בין אלה שזקוקים לעזרה לבין אלה שלא זקוקים לעזרה.

הערה שניה - טרחנו בשנה שעברה טרחה גדולה מאד על חוק שטיינברג והטרחה הגדולה מאד נבעה מכך שבחוק המיסוי הישן היה בונוס גבוה מאד לעשירונים הגבוהים. הגענו למצב שהתוצאה שרואים בפועל, בגבייה לפי חוק שטיינברג, שהדבר התאזן ועכשיו רוצים בצורה גורפת לשנות את כל המצב ולהגיע למצב שהיה לפני שחוק חוק שטיינברג, כלומר: שהתעשייה והעסקים לא ישלמו והבטל יוכבד על השכירים. לכן הדבר הזה כפי שהוא מובא בצורה גורפת לא נראה לי. הייתי מעדיף שהאוצר יביא לנו הצעה לפיה נוכל לתמרץ כפי שאנו רוצים.

היו"ר א. שפירא:

חבר-הכנסת תיכון, היות ואתה מבין בענייני משק אני רוצה שתדע שהדבר הזה התקיימו עליו דיונים אצל ראש הממשלה ביחד עם התעשיינים. אני מאד מצטער על כך שחברי הליכוד כך מתייחסים לכל דבר שקשור למשק המדינה. אתחיל לדבר לעתונות ואצא בכותרת שתסביר איזו עבודה עושים פה. זה לא ייתכן דבר כזה. זה שחבר הכנסת רמון רוצה את ההיפך - עד שהוא לא יראה את המשק מתמוטט כנראה שהוא לא ישקוט. שמעתי את חבר-הכנסת בר-און ואני מבין את גישתו; הוא אומר: תן יותר ליצואנים, אבל זה שאומרים פה שצריך לתת לעובדים, האם העובדים האלה יוכלו לחיות ללא מעסיק? אני זוכר את חבר-הכנסת צבן כשהוא ישב מול בית ראש הממשלה בענין "אתא".

ד. תיכון:

אדוני היושב-ראש, אני בעד החוק ואומר משהו. לפני שנה, עת שדנו בהחמרות שתוטלנה על התעשייה אמרתי את הדברים האלה: בגלל מה שעושים יחזרו ויתנו כספים בעוד שנה ואז המצב יהיה קשה.

מ. בר-און:

זה בגלל המס והתכנית הכלכלית.

ד. תיכון:

אדוני היושב-ראש, לפני שנה לא נתנו לי להעלות את גובה הפחיתים ואמרתי שאם מורידים את הפחיתים מעל לסביר לא יתנו לתעשייה אפשרות לחדש את עצמה. אבל משום מה כל מה שמעניין אותנו באמת זה גובה המסים. גובה המיסים רוצה שהקופה תהיה מלאה.

לפני שנה עסקנו בהרס טוטאלי, חתכנו את הכל. כך עשו בחוק לעידוד ההון.

אתה רוצה לעודד את הצמיחה, אתה מדבר על תעשייה ברחבת, על כל מה שמוגדר בחוק לעידוד התעשייה ושם יש ענפי שירותים. אם אתה רוצה להיות רציני ולעודד את התעשייה בוא בכיין תכנית מקפת שתכלול את כל השלבים, משלב ההקמה. אבל לקחת איזו נוסחה כללית וכל שנה לשנות את חוקי המשחק מן הקצה אל הקצה, כששנה אחת מעלים את המס ושנה אחרת מורידים את המס, שנה אחת מעלים את שיעורי הפחת, בשנה אחרת מעלים את שיעורי הפחת, לזה אפשר להתייחס ברצינות?

אם רוצים לסייע בעידוד הצמיחה צריך להגיש תכנית מקיפה גם בשלב ההקמה.

אני אתמוך בהצעה הזאת, אתמוך בכל מה שהממשלה תעשה לעידוד התעשייה, אך אני רוצה לעמוד על חוסר העקביות שבדברים.

בהצעה שלך, חבר-הכנסת רמון, אני מוכן לתמוך באמצעות המשמרות והפחתת שיעורי המס על העבודה במשמרות. יחד עם זאת, לבוא לכאן, לאחר שאישרנו את חוק שטיינברג, עם הצעה כזאת - אני מרגיש שזה לא רציני. לפני שנה אמרתי בדיוק במקום הזה לתעשיינים כשהם היו כאן: השנה הם יהרגו אתכם ובשנה הבאה יזרימו לכם כספים.

כפי שאמרתי, אני תומך בהצעה.

אני מציע להצביע.

ע. עלי:

מ"מ היו"ר י. ארידור:
אני פונה לבציגי האוצר. יש בפנינו הצעה של חבר-הכנסת רמון. מר פלדמן, האם אתה מוכן שההצעה תישקל באיזושהי צורה או שההצעה הזאת נדחית על-ידיכם בשאם נפש מכל וכל? אני מבקש אותך לחשוב היטב לפני מתן התשובה.

קודם כל, אני לא מוסמך...

ז. פלדמן:

האם אתה לא מוסמך להשיב על ההצעה?

היו"ר י. ארידור:

אני מוסמך. כל העניין פה זה עידוד התעשייה.

ז. פלדמן:

מה שהיה בחקיקה של חוק שטיינברג באמת הכביד על כולם, על החברות וכו', ועשה חוק צודק, החוק הזה בגלל שהוא צודק הוא מכביד.

האם קראת את מה שמר שטיינברג אמר בקשר למה שעשיתם לעובדים?

ח. רמון:

מ"מ היו"ר י. ארידור:
האם יש לכם ברגע זה עמדה ביחס להצעה של חבר-הכנסת רמון או שאתה רוצה לדחות את העניין לשיקול בנוסף? שתי התשובות תהיינה נכונות. מותר לך להגיד שלא בררת את הנושא עם השר.

לא שקלבו את ההצעה של חבר-הכנסת רמון. אני מוכן לקחת אותה ולשקול אותה.

ז. פלדמן:

כתוצאה מההודעה הזאת של בציג משרד האוצר אני דוחה את המשך הדיון בחוק הזה לישיבה

מ"מ היו"ר י. ארידור:

הקרובה. אין דרך אחרת.

אני רוצה לברך את בציג האוצר על השיקול הנוסף.

י.ז. אמיר:

אני מבקש שיזמינו לישיבה הבאה את בציג משרד התעשייה והמסחר. סיימנו את הדיון בסעיף

מ"מ היו"ר י. ארידור:

זה. אנו עוברים לסעיף הבא בסדר היום.

ח. תקנות מס הכנסה (תואומים בשל אינפלציה) (הוראת עשה) (שיעורי פחת)

ד. תיכונן:

אני מנקש שמישהו יאמר לנו מה היו שיעורי הפחת בשנה האחרונה.

אדוני היושב-ראש, זה חלק מהצפת חוק לעידוד

השקעות.

לא, אפשר לאשר את התקנות.

מ"מ היו"ר י. ארידור:

התקנות האלה היו אותן התקנות בהוראת השנה משנת 1985 ובעקבות הארכת תוקף החוק ל-1986 הותקנו גם התקנות האלה, אשר פשוט בותבות שיעורי פחת שהם שונים משיעורי הפחת בפקודת מס ההכנסה לגבי חברות ועסקים שחל עליהם פרק ב'.

ז. פלדמן:

האם זה על דעת משרד התעשייה והמסחר ומשרד התיירות?

מ"מ היו"ר י. ארידור:

כן.

ז. פלדמן:

השוני הוא בשתי נקודות עיקריות. ראשית, לגבי ציוד של בתי מלון. בשנת 1985 שיעור הפחת היה 10% והוא הוגדל ל-15%. שנית, לגבי התעשייה היו שתי קטגוריות: היתה קטגוריה אחת של מפעלי מזון, טכסטיל ועץ שלגביהם היו שיעורי פחת של 15% למשמרת ראשונה, 18% לשתי משמרות ו-22% לשלוש משמרות. בתקנה הזאת מציעים לאחד את השיעורים לכל סוגי התעשייה. בסעיף 2(ב) (2) ובסעיף 2(ב) (1) יש התייחסות לנזשא. בסעיף 2(ב) (1) נאמר: "על אף האמור בתקנת משנה (א) חברה תעשייתית שבבעלותה ציוד המשמש במפעל תעשייתי, והציוד נרכש על ידה בשנת המס 1986 תהיה רשאית לבחור בשנת המס הראשונה שבה היא תובעת פחת בשל הציוד, בין חישון הפחת בהתאם לאמור בתקנת משנה (א), לבין חישונו בהתאם לשיטת היתרה הפוחתת כאמור להלן; השיטה שבה תבחר כאמור, תחול בכל התקופה שבה היא תובעת פחת בשל הציוד, והחברה לא תוכל לחזור בה מבחירתה". בסעיף 2(ב) (2) נאמר: "פחת בשיטת היתרה הפוחתת יחושב מדי שנת מס, בשיעור מיתרת המחיר המקורי של הציוד כפי שנקבע לתחילת אותה שנת מס או למועד רכישת הציוד - לפי המאוחר, כמפוסט להלן: א) אם הציוד מופעל במשמרת אחת - 20% לשנה בכל אחת מ-6 השנים הראשונות וכל היתרה בשנה השביעית; ב) אם הציוד מופעל בשתי משמרות - 24% לשנה בכל אחת מ-5 השנים הראשונות וכל היתרה בשנה השישית; ג) אם הציוד מופעל בשלוש משמרות - 30% לשנה בכל אחת מ-4 השנים הראשונות, וכל היתרה בשנה החמישית".

המסגרת של שנות הפחת תהיה אותה מסגרת.

לפי הצעה זו בשנים הראשונות זה בותן יותר פחת.

ד. תיכונן:

אני רוצה להזכיר כאן דברים שאמרה לנו משלחת המלונאות שהופיעה כאן בנושא

שיעורי הפחת לבתי מלון. האם גם הפעם במשיך שלא להתייחס לטיעון של בציגי המלונאים? סוכם אתם עם הוועדה על שיעורי פחת דומים לתעשייה. היתה כאן משלחת מכובדת של בציגי המלונאות שהעלתה את הטענה. היה לכם סיכום אתנו ונפועל יצאו דברים אחרים. האם אין בכונתכם להשוות את התנאים החלים על המלונאות לאלה של התעשייה ולהחילם רטרואקטיבית?

דובר אז על ציוד.

מ. בר-און:

ד. תיכון:

רבותי, אנו משגעים את כל העולם. נושא הפחת צריך להיות ברור ואסור לגעת בו. כשמשנים את שיעורי הפחת כל שנה לא יכול בעל מפעל לדעת מה יהיה בשנה הבאה; בשעה שהוא שוקל את שיקוליו בנוגע להשקעה הוא צריך לדעת מה שיעור הפחת. פעם נתנו 50%, אחר-כך ירדו מטה ועכשיו שוב עולים. לכל שנה יש חוק משלה ועכשיו אתם מסבכים את הענין עוד יותר כשנותנים אופציה של שיטה זו ושיטה אחרת. למען ה' תקבעו פעם שיטה ברורה והוגנת.

מ"מ היו"ר י. ארידור:

וכל זה חל רק על שנת 1986.

ע. סולודר:

יש פה סעיף שמתייחס לציוד נבתי מלון.

ד. תיכון:

כן, אך לא לפני שבה.

היו"ר י. ארידור:

כך יכול להיות מצב ששיעור הפחת לכל גלגל של אוטובוס יהיה שונה.

ד. תיכון:

חבר-הכנסת ארידור נתן דוגמא בהדרת. לכל מכונה במפעל יש שיעור פחת אחר כי היא בקנתה בשנה מסוימת. אני בא ואומר לכם: רבותי, זה לא דציני. מלבד גובה המיסים יש גם יצור וצריכה להיות איזו תבונה. תביאו לנו את כל שיעורי הפחת הקיימים במדינת ישראל, בקבע שיעורי פחת לכמה שנים ונדע מה יש לנו בענין הזה.

מ"מ היו"ר י. ארידור:

כשם שקובעים בחוק נוסח משולב כך יהיה ריכוז של שיעורי הפחת.

ד. תיכון:

האמינו לי; מסכן מי שצריך להתעסק עם החוקים הללו. זה לב לנו של החוק שאישרנו השבוע ואנו באים עתה לשנות את שיעורי הפחת מבלי לקיים שמיעה ציבורית.

ח. רמון:

שמענו דברים בוועדה. היתה שמיעה ציבורית בענין הפחת. זה היה נושא מרכזי בדיוני הוועדה.

ד. תיכון:

זה לב לנו של החוק שאישרנו אתמול בלילה. יש לקבוע את השיעורים לכמה שנים.

מ"מ היו"ר י. ארידור:

האם אתה בעד אישור התקנות?

ד. תיכון:

אני בעד, כולל המלונאות עם תחולה רטרואקטיבית לגבי בתי המלון - וזה נוגע לשני סעיפים - יוחל רטרואקטיבית כפי שהובסח למלונאים בוועדה זו.

י.ז. אמיר:

אני מבקש לשאול שאלה. יש מפעלים שבגלל מיקומם ומזג האוויר במקום סובלים מבלאי גבוה יותר. האם זה נלקח בחשבון בעת קביעת שיעורי הפחת?

א. שלום:

אני מבקש להוסיף גם את הציוד למכוונות החקלאיות.

ש. עמר:

מהי עמדת משרד האוצר לגבי שינוי הפחת של אוטובוסים?

ח. רמון:

אני בהחלט מקבל חלק גדול מהדברים שאמר חבר-הכנסת תיכון בהיבט העקרוני, אבל בנושא שיעורי הפחת - למעט אוטובוסים - התקיים דיון ארוך בוועדת המשנה והיתה בקשה להגדיל את שיעורי הפחת, כשהבקשה בענתה בחלקה. עובדה היא שהגדילו את שיעורי הפחת בתעשייה ל-30%. צריך לזכור שכל אחוז נפחת זה 10 מליון דולר אוניון הכנסות. אני חושב שמה שנקבע הוא בבחינת פשרה. אני לא אומר שהתעשיינים יצאו במחולות אך הם בהחלט אומרים שבעשה צעד משמעותי מבחינתם. לכן אני מציע לאשר את התקנות, אם כי אני מבקש לדעת פרטים לגבי אוטובוסים.

ז. פלדמן:

לגבי נושא התיירות ישננו אתם וזה מוסכם עליהם.

ד. תיכון:

אני לא אומר להעלות. אני אומר שהיתה הבטחה.

ז. פלדמן:

יש טענה שלא היתה הבטחה כזאת.

אשר לצירוף החקלאי - זה לא מופיע פה כי לגבי החקלאות נקבעו שיעורי פחת שהם גבוהים מאלה המופיעים מתקנות הפחת שנפקודה. אם כן, לגבי החקלאות השיעורים הם גבוהים יותר.

א. צרפתי:

התעשיינים רוצים כמו החקלאות.

ז. פלדמן:

אשר לאוטובוסים - בוועדת המשנה אשר דנה בענין ביקשו שתוקם ועדה שתדון בכל נושא הפחת. הוועדה הגישה את המלצותיה וחבר-הכנסת רמון ראה אותן. ההמלצות היו כהצעת חבר הכנסת תיכון לאחד את השיעורים. לא מצאו שום הבדל בין אוטובוסים לבין משאיות ולכן הישוו את שיעורי הפחת של כל כלי הרכב ואמרו שהם יהיו 20%, שיעורים שהם גבוהים.

ש. עמר:

משאית ניתן להעמיד למכירה בכל שלב. אוטובוס - לא.

מ"מ היו"ר י. ארידור:

חבר-הכנסת תיכון, האם אתה מבקש שיצביעו על הצעתך או שרק יבררו את הדברים?

ד. תיכון:

אני מציע שחבר-הכנסת ארצי יבדוק גם את הנושא הזה.

מ"מ היו"ר י. ארידור:

מזכיר הוועדה יבדוק את נושא בתי המלון וישוּב אלינו עם דיווח. הנושא ייבדק על-ידי מזכיר הוועדה עם היועץ המשפטי ועם מר צרפתי. לאחר מכן יובא אלינו הענין ונראה.

לגבי האוטובוסים - איני רואה שתהיה איזו תזוזה. מכל מקום היות ולא סיימנו את הנושא ופה מדובר רק על שנת 1986 כשתתעוררנה קרוב לוודאי עוד בעיות בנושא הפחת -

ש. עמר:

פה יש שינוי לרעה בצורה דרסטית. מדובר בהורדה מ-35% ל-20%. שיעורי הפחת לגבי אוטובוסים מתוצרת הארץ היו קודם 35% ולפני שנה שיכבדנו שאוטובוסים אי-אפשר למכור לאחר מכן. בתעשייה אפשר למכור מכוונות וציווד וזה מחזיר חלק מהנזק בגין הפחת. לא איכפת לי שכאשר מדובר באוטובוסים מתוצרת חוץ יישאר השיעור של 20% ובכך בעודד את תוצרת הארץ.

ח. רמון:

אני מציע 30% תוצרת הארץ ו-20% תוצרת חוץ.

ש. עמר:

אני מציע 35% תוצרת הארץ ו-15% תוצרת חוץ.

א. צרפתי:

15% - זה יפגע באלה שצריכים לקנות מתוצרת חוץ.

י.ז. אמיר:

זה יעודד את תוצרת הארץ.

א. צרפתי:

אני מוכן להתפשר על שיעורי פחת של 15% לגבי אוטובוסים מתוצרת חוץ ו-30% לגבי אוטובוסים מתוצרת הארץ.

מ"מ היו"ר י. ארידור:

אם כן, אנו מקבלים הצעה זו.

הוחלט: א. בתקנה (1) שיעור הפחת על אוטובוסים חדשים הורד ל-15% ובאוטובוסים המורכבים בישראל הוא הועלה ל-30%.

מ"מ היו"ר י. ארידור:

אני מסכם את הנושא כך: לגבי העניין של האוטובוסים אנו רואים את ההודעה של מר צרפתי כאילו הוגשו התקנות לאישור הוועדה בנוסח הזה והוועדה אישרה אותן. השר יכול לפרסם את התקנות הללו בתוכן שסוכם עליו מבלי להביא את הנושא שבית לאישור הוועדה. אין בגד והנושא אושר.

אנו מאשרים את יתר הסעיפים בתקנות כפי שהובאו בפנינו, כשאני מזכירכם שתיבדק הטענה שהמובנה על הכנסות המדינה הבטיח שיעורי פחת מוגדלים לבתי מלון עוד בשנת המס 1985. טענה זו תיבדק על-ידי מזכיר הוועדה והיצע המשפטי. אין בגד.

אנו עוברים לנושא הבא בסדר היום:

ט. תקנות מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (הוראת שעה) (ניכוי נוסף בשל פחת לגבי מטעים ונכסים קבועים המשמשים בניצור הכנסה ממשעים)

מר צרפתי הודיעני עכשיו שאין הערות לוועדת הכספים. אני סומך על הודעתו של מר צרפתי.

א. שלום:

זה נבדק על ידינו.

מ"מ היו"ר י. ארידור:

בצניע. מי בעד אישור התקנות?

ה צ נ ע ה

בעד - רוב
נגד - אין
התקנות אושרו

אנו עוברים לנושא הבא בסדר היום:

מ"מ היו"ר י. ארידור:

י. תקנות מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (הוראת שעה)
כללים להגנה מפני שחיקה אינפלציונית של סכומים
שהושקעו במלאי בעלי חיים במשק חקלאי), ותשמ"ו-1986

לא היו הערות לתקנות אלה. הנושא סוכם אתם
ואין בעיות.

ז. פלדמן:

לגבי הריבית יש בעיה בסעיף 1 וסעיף 2.
לפי מה שהבנתי זה סוכם.

א. שלום:

ז. פלדמן:

אבי מבקש שיתווספו המלים: כמשמעותה בסעיף 16
לחוק.

א. שלום:

בוסוף בסוף סעיף 1 (א) ובסוף סעיף 1 (ב)
את המלים: "כמשמעותה בסעיף 16 לחוק".

ז. פלדמן:

מי בעד אישור התקנות בתיקון שהוצע?

מ"מ היו"ר י. ארידור:

ה צ ב ע ה

בעד אישור התקנות בתוספת המלים "כמשמעותה בסעיף 16 לחוק"	
בסעיף 1 (א) וסעיף 1 (ב)	- רוב
נגד	- אין
התקנות אושרו בתיקון שהוצע	-

אנו עוברים לנושא הבא:

היו"ר א. שפירא:

יא. שינויים בתקציב לשנת 1986
פניה מס' 43 של הממונה על התקציבים (בתי כנסת)

מדובר בהעברה של סכום של 750 אלף שקל.

אני מציע לאשר. פעם רציתי לעכב העברה
לבתי כנסת בגלל שבאריל אין בית כנסת
ואמר לי שבתקציב הזוכחי תהיה הקצבה גם לאריל. אני מציע לאשר את הנקשה
אבל אני מבקש שיירשם שהולכים לקראת הקמת בית כנסת באריל.

י. כהן:

יש פרשה בטבריה שבמשכת כבר שלוש שנים.
אסור להמשיך ולקבור מתים בבית הקברות העתיק.

ע. סולודר:

שמעתי שמשרד הדתות לוחץ על האוצר לקבל סכום
רציני עבור נושא בתי הקברות.

היו"ר א. שפירא:

ע. סולודר:
ישבתי אתם השבוע. בית העלמין הישן בטבריה
יושב על עתיקות מרכזיות מאד מתקופת המשנה
והתלמוד. תוכננה הקמה של בית עלמין חדש אלא שאין תקציב. הם זקוקים לקציב של
חצי מליון שקל להכנת התשתית הראשונה. למשרד הדתות אין כסף ונאמר שהוא הולך
לעשות תכנית אב. בית עלמין בטבריה הוא לא ככל בית עלמין. בשבוע הבא אני מכנסת
ביחד את שר הפנים, שר האוצר ושר הדתות לנושא זה. אני מבקשת את עזרת ועדת הכספים
בענין זה ואולי נוכל ביחד להזיז את העגלה.

אפשר לומר שהוועדה ממליצה להקים בית כנסת
באריל.

ח. רמון:

בצניע. מי בעד אישור ההעברה?

היו"ר א. שפירא:

ה צ ב ע ה

בעד רוב - רוב
נגד - אין
הפניה אושרה

סוכם לפנות למשרד הדתות לבדוק את ענין בניית בית כנסת באריאל ואת ענין בית העלמין בטבריה.

היו"ר א. שפירא:

אנו עוברים לנושא הבא בסדר היום:

מ"מ היו"ר י. ארידור:

יב. תקנות מס הכנסה (תראומים בשל אינפלציה) (הוראת שעה) (הגדלת מקדמות) התשמ"ו-1986

איך אתה רוצה להגדיל את המקדמות?

ד. תיכון:

ז. פלדמן:
הבסיס לגביית המקדמות היא שנת המס 1984 משום שלגבי שנת 1985 עוד לא קיבלנו דו"חות ואנו לא יכולים על סמך שנת 1985 לקבוע מקדמות. לכן חוקקנו את הוראת השנה נ-1985 כך כשהבסיס הוא 1984 ואחורנית. אותו דבר לגבי שנת המס 1986. עם כל ההטבות עדיין המצב הוא הרבה יותר חמור מאשר בתקופה שבין 82-1984.

ד. תיכון:
קראתי את התקנות. אתם טענתם לפני שנה שאנו מעכבים את החקיקה וגורמים בזק בתחום הזה, שכן מיד עם אישור החקיקה מחכים הפנקסים שהוצאו על בסיס התיקונים שבחוק. אני בטוח שהוצאתם השנה דרישה למקדמות על סמך המקדמות שהוצאו בשנה -

ז. פלדמן:
זה לא בכון, אסור לנו, זה לא חוקי.

ד. תיכון:
אם אתה אומר לי שהוצאתם השנה את המקדמות על בסיס המקדמות הראשונות בשנה החולפת - אני מקבל.

ז. פלדמן:
זה חד-משמעית כך. אתה צודק.

מ"מ היו"ר י. ארידור:
חבר-הכנסת תיכון, האם יש לך הערות ביחס למהות?

ד. תיכון:
לא.

מ"מ היו"ר י. ארידור:
מי בעד התקנות?

ה צ ב ע ה

בעד - רוב
נגד - אין
התקנות אושרו

מ"מ היו"ר י. ארידור:
אנו עוברים לנושא הבא:

יג. צו מס הכנסה (פטור ממס על הפרשי הצמדה) (תיקון)

ז. פלדמן:
מדובר פה בתיקון השם.

מ"מ היו"ר י. ארידור:
מי בעד? - אין נגד והצו אושר. תודה. הישיבה בעולה.